№ 42 (238) Ausgabe A.

HOMAN

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.
ua 1 hod—4 m. 80 fen. na 1/2 hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies.—40 f.

Biełaruskaja Wilenskaja časopiś
wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.
Adres redakcii: Wilnia, Wilenskaja 33.
Adres adminisracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

CENA ABWIESTAK.
na 4-aj staranie za radok drobnymi literam — 25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci — 60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 42 (238) Hod III. Wilnia. 24 maja 1918 h. Cena 5 fen. (3 kap.)

U subotu 25 maja ŭ kaściołi św. Jana u 10 hadz. naranicy adbudziecca žałobnaja imša za ŭsie achwiary wajny — aficeraŭ i sałdatoŭ usich nacyj, zabitych na wajnie.

23 maja.

Zachodni teatr.

U wakolicach Kemela krančejšy ahoń. U načy ažywiłasia čynnaść francuzaŭ na zachodnim bierazi Awr. Miejscowyje nastupleńni worahaŭ adbity i ŭziaty pry hetym pałonnyje. Na poli bitwy na ... my źbili ŭčora 3 amerykanskije samaloty. Čaściejšyje francuskije nalety na belhijskije wakolicy zrabili ciažkije škody cywilnamu nasialeńniu.

W alikije składy amunicii na pałnočrym zachodzi ad Abwil źniščeny ŭdačna skinutymi bombami. Paryž abkidan bombami.

LUGANO „Corr. de Sera" drukuje sprawazdaču ab pałažeńni italjanskich čyhunak, na katorych panuje chaos. Prapadajuć s tawarami nia tolki padzinokije wahony, ale i cełyje pojezdy. Wyšejšyje čyny zanimajucca pradažaj pazwaleńniaŭ na prawoz tawaraŭ. Byli prypadki umysnych sustreč pojezdaŭ, kab ukryć niestaču pieresyłanych tawaraŭ. Hazeta apawiedaje ab čyślenych napaściach na pojezdy ŭ darozi i drukuje protest žaleznadarožnikaŭ, katoryje, miž inšym, trebujuć, kab pojezdy chadzili s žandarskaj wartaj.

BERLIN (W.T.B.). 23.V. „Nordd. Allg, Ztg" piše:

Ekonomičnaja ŭmowa miž Niamieččynaj i Šwejcaryjej padpisana ŭčora s tym, što jaje pawinny paćwiardzić abodwa urady. Z wialikim zdawoleńniem možem adznačyć, što, nia hledziačy na čyślenyje praškody i patajnuju rabotu worahaŭ udałosia dajści ŭdačnaj razwiazki, katoraja niamiecka-šwejcarskim ekonomičnym znosinam daje iznoŭ na doŭhi čas krepki fundament. Umowa heta stanowić rezultat abapolnaha pryjaznaha žadańnia abodwych narodaŭ znajści asnowu dziela poŭnaj zhodliwaści ŭ najbolš ważnych dziela abiedźwych staron sbrawach.

BERLIN (W.T.B.). 22.V. Na sabrańni tarhowaj pałaty stats-sekretar Kiulman pryčytaŭ lekciju ab rumynskim miry. Miž inšym, jon skazaŭ:

«Rumynija s pryčyny swajho niečuwana šybkaha ekonomičnaha rasćwietu była pierad wajnoj u niezwyčaj na dobrym pałažeńni. Paśla niaščyraha i ŭ swaich padrobnaściahh warožaha da nas neŭtralitetu rumynski ŭrad uwioŭ swoj narod u drenna pryhatawanuju wajnu, kab prawieści ŭ žyćcio ideju impieryi Dacija — bałkanskaj wialikaj dzieržawy z 12—14 miljonami žycharaŭ. Mara, narysowanaja sprytnymi ahientami sajuźnikaŭ, paciahnuła za saboj rumynskije kiraŭničyje kruhi, a narod pazwoliŭ siabie ŭciahnuć u wajnu biez achwoty i žadańnia. Zabłytnaść pytańniaŭ, žwiazanych z miram, tłumačycca tym, što heta byŭ mir koalicii. Dla Niamieččyny ab zachwacie ziamiel nie mahło być hutarki. Zatoje my dajšli značnych ekonomičnych karyściaŭ. Za płata, jakuju Rumynija pawinna dać paciarpieŭšym našym ziemlakom, heta —kontrybucija. Naša bałkanskaja palityka budzie kirawacca da taho, kab umacawacca ekonomična na Bałkanach, katoryje źwiazywajuć Eŭropu s piaredniaj Aziej.

BERLIN. U Liflandzii i Estlandzii adčynieny pačtowyje kantory ŭ Bałtyckim Porcie, Hapsalu, Lemsalu, Narwie, Pernowie, Wejzenštejnie, Werro i Wezenbergu, dzie pryjmajuć piśmy i telehramy z i ŭ Niamieččynu i hienerałhubernatarstwa waršaŭskaje, a takže piśmy z i ŭ Aŭstryju.

BERN. U Francii šmat u jakich fabrykach amunicii uznialisia zabastoŭki dziela pratestu pro i pasyłki mobilizowanych rabotnikaŭ naboraŭ 1910—1912 h. na front. Kab niedapuścić zadzieržki raboty ŭ fabrykach, urad zamianiŭ mobilizowanych rabotnikaŭ amerykanskimi sałdatami. Z hetaj pryčyny ŭ Lonie adbylisia sarjoznyje krywawyje styčki.

BERN. S pryčyny niestačy bawoŭny ŭ Anhlii wydan prykaz, kab ad 10 čerwienia čysło pracujučych špulek u fabrykach było pamienšeno na 50% a čysło hadzin raboty— ad 55 da 40 hadzin u tydzień. U prykazie razam s tym haworycca, što pałažeńnie—wielmi surjoznaje i ŭ najbližejšym časie zrobicca jašče bolš surjoznym, kali dziela padwozu bawoŭny nie daduć bolš karabloŭ.

WIENA. U staličnym mieści Karyntyi, Klagenfurcie, była ustrojena demonstracija proci pałudzienna— sławianskaj propahandy. Pryniata rezolucija proci utwareńnia pałudzienna—sławianskaha hasudarstwa, jakoje zaharadziła by wolnuju darohu da Adryatyckaha mora jak dla niemcaŭ, tak i dla inšych narodaŭ Aŭstryi.

KONSTANTYNOPOL. 22.V. Učora uwiečary impieratar Karol z žonkaj wyjechali nazad. Sułtan prawodziŭ haściej na wagzał.

WASYNGTON (Reŭter) 22.V. Prezydent Wilson zaćwiardziŭ zakon, pawodłuh katoraha karacimuć za ŭsie prastupki i słowy proci wiernaści baćkaŭščynie.

Niezaležnaja Biełaruś.

Biełaruskije delehaty u ukrainskaha ministra.

Jak nakazywaje „Kijewsk. Myśl", členy delehacii Biełaruskai Narodnaj Respubliki, S. Rak-Michałoŭski, A. Ćwikiewič i praf. W. Doŭnar-Zapolski byli ŭ nowaha ukrainskaha ministra zahraničnych spraŭ, Wasylenki, i adbyli z im naradu ab biełaruska-ukrainskich hranicach, biełaruskaj tarhowaj pałacie na Ukrainie i tarhowych znosinach abiedźwych dzieržaŭ. Nia hledziačy na zajawy niamieckich, polskich i aŭstryjackich hazet, *nijakich pierehaworaŭ ab «biełaruska-ukrainskaj unii» delehacija ni s kim s členaŭ ukrainskaha uradu nie wieła.*

Pawialičeńnie składu Rady.

Kamisija dziela wyrabatki nakazu apracoŭwaje reformu predstaŭnictwa ŭ Radzie Biełaruskaj Narodnaj Respubliki s taje pryčyny, što čyślenyje biełaruskije prawincyonalnyje rady i biełaruskije nacyonalnyje orhanizacii dabiwajucca miejsca dla swaich deputataŭ u Radzie. Rada s kožnym dniom zdabywaje ŭsio bolej i bolej prychilnaści s pryčyny prawilnaści i ćwiordaści palityki, jakuju jana wiadzie ad dnia apawieščeńnia niezaležnaści Biełarusi. Asabliwa ciahnucca da Rady ŭciekačy z Horadnienščyny i Wilenščyny, spadziajučysia, što jana dabjecca złučeńnia ŭsich biełaruskich ziamiel.

Wychad z Rady.

Kamitet žydoŭskaj soc dem. partyi „Poalej-Cion" uziaŭ nazad z Rady swajho predstaŭnika, d-ra Ajzenštadta. Na swabodnaje miejsce žydoŭskaha predstaŭnika žydoŭskaje hramadzianstwa pasyłaje ŭ Radu predstaŭnika tak-zwanych „ortodoksaŭ".

Nakaz prawincyonalnym radam.

Pa zahadu Narodnaha Sekretaryjatu, narodny sekretar A. Smolič apracawaŭ, padrobny nakaz dla prawincyonalnych biełaruskich rad (—ab ich orhanizacii ŭzajemnych adnosinach, rabocie, zadačach i t. d.). Nakaz hety zaćwierdžen Sekretaryatam.

Ekonomika i palityka.

Šyrokije palityčnyje koncepcii, katoryje wypływajuć z istotnych patreb žyćcia narodu i kraju, mohuć sustrečać na swajej darozi mnoha pieraškod, mohuć žmieniać swaju formu, ale asnaŭny ich źmiest astajecca zaŭsiody **niaźmiennym.**

Hetak sama niaźmiennaj astajecca ciaha Biełarusi da Bałtyckaha mora, — taja samaja ciaha, katoraja zhurtawała prad wiekami biełaruskije plamiony razam z litoŭskimi i wyzwała da žyćcia Biełaruska-Litoŭskuju dzieržawu. I ŭsie biełaruskije palityčnyje koncepcii ad najdaŭniejšych časaŭ byli asnowany na henym ciahacieńni, choć, zaležna ad warunkaŭ, źmieniali swajo wyražeńnie. My wiedajem, jak u XVII stalećci mahnacki rod kn. Radziwiłłaŭ nadumaŭ adarwać Biełaruska-Litoŭski kraj ad Polščy i uwajści ŭ sajuz sa šwedami, katoryje tady wajewali s Polščaj. My wiedajem, što za časaŭ Napoleona naš kraj tak sama dumaŭ adarwacca ad Rasiejskaj dzieržawy — ad čužoha dla nas Uschodu, što praz uwieś XIX wiek palityčna świadomyje elementy jaho wiali baraćbu z maskoŭskim panawańniem, što, ŭrešci, ŭ rewolucyjnyje 1904—1905 hady byŭ kinut kliž palityčnaje niezaležnaści Biełarusi i Litwy. Dyj tady ŭžo wypłyła nawierch koncepcija zbiiženńia našaha kraju s Kurlandzijej: žywy świedka hetaha — prociwajennaja adozwa s 1904 hodu, wydanaja za podpisam łatyšskaj socyał-demokracii, biełaruskaj socyalistyčnaj hramady, litoŭskaj socyał-demokratyčnaj partyi i p. p. s. u Litwie ŭ čatyroch mowach: pa łatyšsku, pa biełarusku, pa litoŭsku i pa polsku. I na čyślennych kongresach i konferencijach narodaŭ staroj Rasiei (aŭtanamistaŭ-federalistaŭ, socyalistyčnych partyj i inš.) biełarusy, litwiny i łatyšy zaŭsiody znachodzili hrunt dziela zhodnych, solidarnych wystupleńniaŭ: usie try nacyonalnyje hrupy wiedali, što ich złučajuć ekonomičnyje interesy —toj cement, jaki złučaje róznarodnyje narody ŭ hasudarstwy i dzieržaŭnyje sajuzy. Urešci, najbolš poŭnaje i jarkaje wyražeńnie heta palityčnaja koncepcija znajšła ŭ deklaracijach biełarusaŭ u časie okupacii ŭ Wilni, a ad zaniaćcia niemcami Miensku — i pa toj bok staroha frontu. I ŭ tacht z hetym my čytali ŭ letašnich hazetach, što rada rab. i sałd. u Ryzie wykazała žadańnie federacii Kurlandzii z našym kraiem.

Praŭda, pad toj čas, jak išli hutarki ab złučeńni na federacyjnych asnowach našaha kraju z Bałtyckimi ziemlami, kulturnaja bliźkaść i susiedztwa biełaruskaha i ukrainskaha narodaŭ prymušała biełarusaŭ zwiertać wočy i na pałudzień. Ale tut sprawa apirałasia na zusim inšych asnowach: na analogii praŭnaha (ci, sprawiadliwiej, biezpraŭnaha) pałažeńnia pad Rasiejej abodwych narodaŭ i na patrebie solidarnaści ŭ baraćbie ich z maskoŭskimi zachwatnymi apetytami. I choć, majučy nadta doŭhuju hraničnuju liniju, majučy supolny wodny šlach—Dniepr, Biełaruś i Ukraina mieli zaŭsiody tak-

že i znosiny tarhowyje, adnak, ciahacieńnie abiedźwych staronak da dwoch roznych moraŭ: Biełarusi — da Bałtyckaha, Ukrainy—da Čornaha — wyklučało dumku ab supolnaj dzieržawie, i hutarka zaŭsiody išła tolki ab bolej ci mieniej blizkaj źwiazi biełaruska-litoŭska-łatyšskaha kompleksu z zusim asobnym hasudarstwienym orhanizmam — Ukrainaj.

Chod palityčnych zdareńniaŭ: apawieščeńnie niezaležnaści Kurlandzii i Litwy z dałučeńniem ich da Niamieččyny—wyzwaŭ u pieršy moment dumku: a jak że budzie z Biełaruśsiu? Znajšlisia nawat ludzi, katorym zdałosia, što staraja biełaruskaja palityčnaja koncepcija utraciła hrunt pad nahami. Adnak, adumaŭšysia ŭ toje, što stałosia, my nie bačym ničoha, što mahło by źmianić našaje ciahacieńnie da Bałtyckaha mora i pieranieści ciahu Biełarusi z zachodu na ŭschod — da Wialikarasiei, abo na pałudzień— praz Ukrainu da Čornaha mora ci ŭrešci da Polščy. Ni Nioman, ni Dźwina nie paciakli nazad; naadwarot, usio sulić nowaje razwićcie i ažyŭleńnie hetych wodnych daroh. Dalečyn'a Bałtyckaha mora i portaŭ jaho (Libawa, Ryha), s katorymi naš kraj krepka źwiazan žaleznymi darohami, astałasia taja ž samaja. Jak i daŭniej, my možem i budziem pradawać swoj chleb i swoj les Niamieččynie, skul da nas buduć isci jašče doŭhi čas usielakije mašyny i inšyje fabryčnyje wyraby. Pieramiena jość tolki adna: s pryčyny taho, što etnohrafičnaja Litwa i Kurlandzija ŭžo ŭchodziać u skład niamieckaj ekonomičnaj systemy i što jednaść biełarusaŭ z litwinami i Bałtyckimi ziemlami była patrebna dzieła swabodnych ekonomičnych znosin Biełarusi pierš za ŭsio s tej že Niamieččynaj,— na pieršy plan wystupaje ciapier sprawa naładžeńnia biełaruska-niamieckich adnosin u postaci sajuza, roŭna karysnaha i patrebnaha dla abiedźwych staron. I adtaho, ci i jak budzie toj sajuz prawiedzien, zaležać dalejšyje adnosiny Biełarusi z Litwoj i Kurlandzijej, a pytańnie ab ich formie razwiažecca zhodna s patrebaj najbolš racyonalnaha naładžeńnia ekonomičnaha žyćcia troch pamianutych krajoŭ.

X. X.

Polskaja siła na Ukrainie.

Baraćba biełarusaŭ s palakami — heta nia tolki baraćba miž dźwiema nacyonalnaściami za panawańnie ŭ našym kraju: u asnowie jaje lažyč spradwiečny antagonizm pamiž panstwam razarwaŭšym nacyonalnuju źwiaź sa swaim narodam, i narodnymi massami — demosam biełaruskim.

Dyj nia tolki ŭ nas nacyonalnaja baraćba źliwajecca z baraćboj socyalnaj: takiž samy abraz bačym my ŭ susiedniaj Ukrainie. Ab hetym krasamoŭna haworać cyfry, — i my pieredrukoŭwajem tut žmieniu ich s polskaj hazety „Dziennik Polski“ (№ 132).

Jak wiadoma rasiejski ŭradowy spis 1897 hodu (wielmi nieprychilny jak dla biełarusaŭ, tak i dla ukraincaŭ) pakazywaŭ na Ukrainie bolš za 20 miljonaŭ ukrainskaha nasialeńnia i tolki kala paŭmiljona palakoŭ. Adnak, jak pakazwajuć cyfry, dadzienyje ŭ „Dz. P.“ dla Wałyni, Padolla i ukrainskich hubierniaŭ (pawodłuh rasiejskaj terminolohii, — značyć, Kijeŭskaj, Pałtaŭskaj i Carnihaŭskaj), na hetym abšary ŭ polskich rukach apynułosia:

Nieruchomaściej — na 29.326.277 rub. ziamli — 2.306.059 dzieciacin, a ŭ rukach usich inšych žycharaŭ kraju:

Nieruchomaściej; na — 34.913.372 rub. ziamli — 2.703.293 dziesiac.

U pracentach polskaje nieruchomaje mieńnie dachodzić 46,5%, a cennaść ziamli ŭ polskich rukach pawodłuh acenki pierad wajnoj — ad 600 da 650 miljonaŭ rubloŭ.

Cikawa adznačyć, što ŭsia hena „polskaja“ ziemla naležyć da 6,050 waładzielcaŭ, i na kožnaha z ich siarednim likam wypadaje kala 400 dzies. canoj bolš za 100.000 rub.

U časoch maskoŭskaha panawańnia carskaja systema ŭpraŭleńnia kirawałasia da taho, kab nacyonalna świadomaj ukrainskaj intelihencii nie dać miejsca da pracy na rodnaj ziamli. Na jaje miejsca prysłali całyje chmary rasiejskich čynoŭnikaŭ, ale, nia hledziačy na „paŭnatu ŭłaści“ apošnich, pobač z imi razwiwałasia i ŭzmacowywałasia polskaja pierewaha, wypływajučy z materyalnaj siły palakoŭ. — Ciapier miejsca maskoŭskich čynoŭ zanimajuć ukraincy, ale im prychodzicca barocca s palakami, materyalnaje pałažeńnie katorych astałosia niaźmiennym.

Nia dziwa, što i nowy hetman Ukrainy haworyć ab patrebie pierachodu panskich ziamiel u ruki narodu, choć i za płatu. Ale ŭžo i ciapier — i to asabliwa ciapier, kali kładziecca fundament Ukrainskaj niezaležnaj dzieržawy, treba barocca s polskim panawańniem, i najlepšy sposab u hetaj baraćbie — heta demokratyzacija ŭsiaho hramadzkaha i hasudarstwienaha žyćcia Ukrainy. Tolki tady materyalnaja pierewaha palakoŭ stracić swaju siłu, kali bahaćcie pierestanie dawać ludziom roznyje prywilei. I nowy ukrainski ŭrad, nia hledziačy na toje, što hetmanščyna maje ŭsie charakternyje adznaki monarchii, budzie prymušen iści pa darozi demokratyzmu: heta — fundament nacyonalnaj palityki na Ukrainie.

My dumajem, što tojež možna skazać i ab našaj baćkaŭščynie: i tut panawańniu polskaha panstwa nastanie kaniec, kali ŭwieś narod budzie pryzwan da budawańnia swajho dzieržaŭnaha žyćca — niezaležna ad formy hasudarstwienaj ułaści.

J. Mieleška.

APIAKUN.

(Bajka)

Nie darma prykazka ŭ narodzie:
Bieda adna k nam nie prychodzie.
U wialikim i bahatym mieści,
Zdajecca, na uschodzi hdzieści,
Udawa, jšče mocnaja kabieta,
Pamiorła raptam. Praŭda heta,
Što śmierć ludziom nie nawina,
Ale-ž pakinuła jana
Dziaciej, katorych hadawała,
Tych, što dadzienna łupcawała
I tak taŭkła, jak krupy ŭ stupie,
Zatoje, što trymała ŭ kupie.
Nieščasnyje nie znali b dzieci,
Kudy siabie z biadoj padzieci,
Kab s sercem ludzi nie znajšlisia,
Što pamahčy im uzialisia.
Susiedzi, bačycie, uspomniŭšy ab Bohu,
A može ŭhledziŭšy sabie pieraściarohu,
Skazali, jak adzin: „Pamožem,
Čym možem!“

Znajšli Marylce žanicha, —
Była dziaŭčyna u pare!
A Piatrusia za pastucha
Służyć addali u dware.
— „Kamuž-by Janačku addać?»
Hadkoŭ, zdajecca, mieŭ jon s piać.
— «Nu što-ž, chaj budzie moj chłapiec“,
Skazaŭ znajomy ŭsim šawiec,
Jaki ŭ susiednim žyŭ dam u
Šaŭcu tamu
Nichto dziaciej swaich ŭ nawuku nie dawaŭ,
Bo kožny dobra znaŭ,
Što u šaŭca dziciaci — muka, nie nawuka!
Sam pjanica, hultaj i abibok,
A z wučniaŭ wyciskaŭ ŭwieś sok:
Bywało, da ciemna sušyŭ ich za rabotaj!
— „Ja, každe, chłopčyka z achwotaj
„Sabie waźmu.
„Imia swajo i cech jamu
„I chleb štodzienny dam».
Dyk mo' zdajecca wam,
Što praŭdu ščyruju pačuŭ jon ad narodu?
— Susiedzi dali zhodu!
Racyju treba wam? — Zaŭsiody słabym hore,—
Uwieś świet tak hawore.

(„B B.“) A. Harun.

U Wilni i wakolicach.

× **Wystaŭka biełaruskich kulturnych pamiatnikaŭ** ładženaja pad kirunkam redakcii „Zeitung der 10. Armee“, jak my dawiedalisia, budzie ŭžo skora adkryta ŭ domie b. tarhowa-pramyšlenaha klubu (na Łukiškach). Rabota na miejscu ŭžo pačałasia.

× **Wajennyje ŭhodki.** 23 maja minuli try hady ad dnia wajennaha wystupleńnia Italii proci swaich starych sajuźnikaŭ.

× **Parachodnaja pajezdka ŭ Werki.** Što ciapier užo mir, najlapiej widać i s taho, što na druhi dzień Słomuchi wilency naładzili pajezdku parachodam u Werki, zusim, jak pie rad wajnoj. Dyj publika rabiła ŭražeń nie

---

Francišk Olechnowič.

Na Antokali

pjesa ŭ 3 aktach sa śpiewami i tancami.

(Hladzi «Homan» № 41).

Zjawa 2.

Juziuk i Zośka.

Zośka.

(Uchodzić cicha z lewaha boku, razhladajecca pa pakoju, paśla prybližajecca da Juziuka. Apranuta ŭ stary perkalowy kaptanik; rukawy zakasany wyžej łokcia. Zasłaniajučy rukami wočy Juziuku): Chto? chto?

Juziuk.

A chtož by druhi, kali nie panna Zosia.

Zośka.

Zhadaŭ! Za toje može pacaławać. (Juziuk horača jaje całuje) Oj! oj! hodzie ŭžo! Hodzie...— Baćka jašče nie wiarnuŭsia?

Juziuk.

Jašče nie. Ja taksama nieciarpliwa jaho čekaju, bo treba šnurkoŭ i wosku...

Zośka.

Abied užo hatoŭ — astyhnie... Peŭnie siadzić hdzieś u jakim šynku!... Ach, hetyje mužčyny!... I pan Ihnat tož śpaźniajecca siahońnia...

Juziuk.

A što pannie Zosi da pana Ihnata?

Zośka (žartujučy).

A? zajzdraść? — bo ja zakachałasia ŭ im (inšym tonam) — bo abied astyhnie!

Juziuk.

Zosiečka!... panna Zosia! Ja was wielmi prašu: skažecie mnie, ci wy zapraŭdy mianie kachajecie?

Zośka (nieciarpliwa).

Ach, zaŭsiody ab tym samym!... Kaniečna?

Juziuk.

Tak,—bo tak pryjemna čuć hetkaje słowa!

Zosia.

Ciž kaniečna treba čuć „słowa“, kali heta samo saboj razumiejecca. Wy ničoha b inšaha nie rabili, tolki ŭzdychali dy kazali: kachaju, kachaju!..

Juziuk.

Čamu my nie kažem sabie „ty“, panna Zosia?

Zośka.

«Ty»?... A nie!... hetaha nia možna, heta nie wypadaje!

Juziuk.

A jakžež inšyje? jakže ŭsie?

Zośka.

Chto — inšyje? jakije—ŭsie? Pamiatajcie ab tym, što ja jašče nie niawiesta waša. Tady—heta ŭžo inšaja sprawa!

Juziuk.

A kali ž heta budzie?

Zośka.

A ci ja wiedaju! Niema čaho śpiešacca. Pa pytajciesia ŭ mamy, što jana na heta skaže.

Juziuk.

Siahońnia papytajusia, zara!

Zośka.

O! našto tak chutka! Majem jašče času, paśpiejem!

Treba pačekać, padumać... Hetaž na ŭsio žyćcio!

Juziuk.

Dyk budziem ciapier kazać sabie „ty»...

Zośka.

O, nie! heta dyk nia budzie. Ja kazała ŭžo raz, što nie, dyk nie! Kali prywykniem kazać sabie, «ty“, to možem zabycca i pry ludzioch skažem sabie «ty“, a tady, što ludzi padumajuć? My ž žywiem u adnej kwatery...

Juziuk.

Značycca, wy mianie nie kachajecie, kali dumajecie ab tym, što ludzi skažuć!

Zośka.

Ach, iznoŭ toje samaje: kachaje, nie kachaje!... (całuje jaho). Woś maješ! Kachaje ciapier, ci nie kachaje?

(plaje):

Što ciabie wielmi kachaju,
Ty sam dobra ab tym znaješ,

čysta mirnaha času. Niejki pan mieŭ na sabie zusim nowyje paradnyje žoŭtyje čerawiki, druhi — nowy anhlicki kaścium, a adna dama, jeła nawat... čekaladu! Na karoŭ, jakije paświlisia na bierazi Wielli, niebačeny praz čatyry hady abraz zrabiŭ silnaje ŭražeńnie; sputanyje koni tak sama byli widočna zdziŭleny widam parachodu...

Miž Wilniaj i Werkami nadalej parachod budzie chadzić akuratna.

× **Pastajannyje parachodnyje znosiny miž Wilniaj i Werkami** pačynajucca ad 24 maja. Parachod z Wilni wychodzić a 8 i 11 hadz. pierad abiedam i a 2, 5, 8 i 10 h. 30 m. paśla abiedu. Z Werak idzie a 7 h. 10 m. pierad abiedam i a 1, 4, 7 i 9 h. 30 m. paśla abiedu.

× **Spis nasielenych miejsc u Litauen-Nord** pastupiŭ u pradažu pa canie 7 marak u Abteilung C VII.

× **Palawańnie.** Pa zahadu Hłaŭnakamandujučaha na Ŭschodzi da 31 maja možna bić samcoŭ wialikšaha lasnoha ptastwa, a palawańnie na kazłoŭ pačynajecca 1 červienia.

× **Temperatura.** Najwyšejšaja i najniżejšaja temperatura za apošnije dni była pawodłuh Celsija):

	najwyš	najniž.
21—22	+ 25,3°	+ 8,5°
22—23	+ 25,9°	+ 6,0°

Z USIAHO KRAJU.

Polskaja haspadarka na Biełarusi.

Dziela charakterystyki „słaŭnych“ učynkaŭ polskaha wojska na Biełarusi nia budziem padawać tut takich faktaŭ, jak poŭnaje rujnawańnie biełaruskich wiosak (rekwizycija *ŭsich* praduktaŭ da apošniaj kroški — razam z nasieńniem), jak katawańnie «niepakornych» sielan — časta 60 hadowych starych—za toje, što baranilisia ad rabunku ŭsiaho ich mieńnia, jak razstreły na asnowie niejkaha ni na čym nie asnowanaha padazreńnia i t d.: usio heta — *orhanizowanaja* haspadarka palakoŭ na „bratniaj« ziamli Biełaruskaj. My zatoje pieredrukoŭwajem słowy *polskaj* hazety «Dzien. Polski» (№ 134) ab tym, jaki duch panuje ŭ hetaj armii, katoraja chwalicca swaim „ładam i słuchmianaściu“, apirajučy na hetym swajo prawa čynić sud i rasprawu nad biełaruskimi sielanami.

„Dz. P.“ piše dasłoŭna:

„Polskije sałdaty patrochu ačyščajucca ad bolšewickich napływaŭ. Adnak, zaraza jašče trywaje. Zdarajucca fakty strašenna balučyje. Napr., miesiac tamu nazad warta abakrała palawuju kasu 6 pałka (113.000 rub.). Napaści hrabiežcaŭ z učaściem sałdatoŭ usio jašče zdarajucca,—chacia i ŭsio radziej. Hrabiežcy — ŭ mundzirach, ci biez mundziraŭ — iduć pad palawy sud. Na skłonach wałaŭ babrujskaj krepaści adbyłasia ŭžo nie adna egzekucija.“

Polskaja «čyrwonaja armija».

U Witebsku, zachoplenym bolšewikami, ŭsia rabota biełaruskich orhanizacij prypyniłasia. Biełaruskije hramadzkije i palityčnyje pracaŭniki časciu razahnany, čaściu terroryzawany i prymušeny pracawać patajno, nielehalna. Zatoje ž šyroki prastor dali bolšewiki palakom — tak-zwanamu „1-mu polskamu rewolucyjnamu pałku“. Hety połk, naležučy, oficyalna da «čyrwonaj armii», ničym nia roznicca ad wojska „okkupatara“ Babrujska, Dowbor-Muśnickaha: jon tak sama abchodzicca s čužym dabrom, tak nosić polskije karanowanyje arły i t. d. I ŭ Witebsku narod bolš pakutuje ad polskaj okkupacii, čymsi ad bolšewickaj. Witebskaja orhanizacija Biełaruskaj Socyalistyčnaj Hramady, staršynioj katoraj u Witebsku byŭ M. Mieleška, pracuje nielehalna. Wajennaja rada razahnana i zakryta.

Abrazki s prawincyi.

(Pa dauhinaŭskamu haścincu.

Abozy, abozy i abozy. Jeduć u Miensk, jeduć s Miensku. Heta roznyje kramniki z Daŭhinawa, Dokšyc, Hłybokaha, Illi, Krajsku i dr. chto wiazie tawar s Miensku (bolej ŭsiaho tabaku i manufakturu), a chto ŭ Miensk (jajki, kury, masła i dr.), a šmat chto jedzie prosta ŭ Miensk „pa canu“. Tawaru doma chwataje, tolki cany nia wiedajuć, bo kožnyje try dni ŭsio nowyje ceny...

Spatykajucca znajomyje ludzi. Tałkujuć ab „kierenkach“ i ab starych i ab niamieckich hrašach. Pa wioskach iduć tolki „mikałajeŭskije“ hrošy. sustrečny—papiarečny tałkujuć ab palitycy. U hazecinu ŭžo nie zawierčywajecca siładziec, taksama nie ŭžywajecca hazeta na „bankrotki“, a pieredajecca z ruk u ruki, jak skarb. Nawat niehramatnyje ludzi i to pačali smakawać hazetu.

Spatykaju na haścincu znajomaha čaławieka z blizkaj wioski.

— Zdaroŭ, susied Parchwien!

— Zdaroŭ!

— Čamu tak pastareŭ? —pytajusia ŭ jaho.

— Ad biady... — každe Parchwien. — E-che-che, čatyry hadki wajny.., Adzin syn zhinuŭ zusim na wajnie. Druhi—ŭ pałonie, dy ŭžo daŭno wiestački ad jaho nie maju, a trejci jašče nie wiarnuŭsia z Rasiei. Heta nie žartački jakije...

Parchwien kiwaje swajej biadowaj siwoj haławoj i sumnymi wačyma paziraje na mianie. — Nie žartački, — zhadžajusia ja z im. Ale nie paśpieŭ ja jašče słowa dakončyć, jak Parchwien adskočyŭ ad mianie ŭ druhi bok, kudyś rwanuŭsia i palacieŭ. Baču, ažna jduć s chatomkami za plačyma try zapylenyje spacieŭšyje sałdaciki, a Parchwien, mabyć, choče dawiedacca „Što čuwać? Skul i kudy iduć?“

Heta „što čuwać?“ razdajecca ciapier usiudy. Kožnaha cikawić dola tutejšaj ziamli, — da kaho jana budzie naležać. Kožny tałkuje pa swojmu i niebylicy tworacca na kožnym kroku. Kožny nieciarpialiwa čakaje kanca. Kožny ŭžo chacieŭby trochu adpačyć i dušoj i ciełam ad usiej hetaj zawiruchi. I praklinajuć ludzi swaich byŭšych ahitataraŭ, jakije wučyli ich, jak prawieści „wolu narodnuju“.

— „Heta «raraty» (aratary) nas dawiali da taho, što ni ŭ zad, ni ŭ pierad“, — žalucca wiaskowyje ludzi. Što heta budzie? — niepakojacca jany, bo pužajucca karaŭ za bolšawizm...

Jany napaminajuć ahłušenych uzrosłych dziaciej u swajej naiŭnaj ščyraści, u swajej masowaj ciemnocie.

(„Б. Ш.“)

DRUSKIENIKI. U 1830 hadu sielanin Franciśk Surowy z małoj wioski Druskieniki zaŭwažyŭ, što jaho žywioła, piŭšaja wadu s krynicy na bałoci, niezwyčajna dobra hadawałasia. Paprabawaŭšy tej wady, jon pierekanaŭsia, što jana maje asabliwy smak. Tady jon nadumaŭ zaniacca znacharstwam, i jaho ŭdačnaje lačeńnie prydbała jamu sławu na ŭsiu wakolicu. Swajej cudoŭnaj wadoj jon lačyŭ ad usich chwarob. Franciśk šybka razbahacieŭ i, pamirajučy, adkryŭ swoj sakret synu Benedyktu. Toj jašče bolej pawialičyŭ swaju praktyku, ale z im zdaryłasia bieda: jaho sialiba zhareła, a palicyja areštawała jaho, winawaciučy ŭ padpale. Kab aswabadzicca, jamu pryšłosia zapłacić wialikije hrošy. Wyjšaŭšy na wolu jon pačaŭ pjančycca dy, upiŭšysia, wykryŭ swoj sakret. Z lačebnaj wady pačali karystać usie, a Benedykt i jaho dačka pamiorli ŭ wialikaj biednaści.

Ukraina.

Biełarusy na Ukrainie.

Zakinuty daloka ad swaje baćkaŭščyny biełarusy-ŭciekačy i byŭšyje wajennyje naładzili na Ukrainie akružnyje Biełaruskije Rady ŭ Charkawie i Kacierynasławie.

Nowy ukrainski ŭrad adnosicca da biełaruskich orhanizacij wielmi spahadliwa.

BERLIN. „8-Uhr-Abendblatt“ piše: „Kali rasiejskaja armija była demobilizowana i raspuščena, sałdaty, hawaryŭšyje pa polsku, pačali złučacca na Ukrainie ŭ wajennyje družyny, s katorych u kancy kancoŭ utwaryŭsia 2 i 3 polski korpus. Nie majučy ani hrošy, ani jady, hetyje wojski ściahiwali na siabie ŭsio čaściej napaści aružnych sielan, katorych strašenna aburywali štodziennyje polskije prymusowyje rekwizycii. Hetak dajšło —asabliwa ŭ miežach aŭstryjacka-wenhierskaj okupacii—da krywawych bitwaŭ miž sałdatami 3 polskaha korpusa i ukraincami. Kab nie dapuścić dalejšaha praliwańnia krywi, niamieckaja i aŭstryjacka-wenhierskaja wajennyje ka-

---

Mnie s taboju bytcym ŭ raju,
Ciž ty heta nie zhadaješ?

Ach, ach! Ty ŭsio stohnieš, ty ŭsio płačeš!
Ach, ach! Jak hruhan nad dolej kračeš.

J u z i u k (piaje):

Zosieńka, maja hałubka,
Jak nie płakać, nie žurycca?
Ty mianie razlubiš chutka —
Čužoj žonkaj budzieš zwacca?

I woś sonca skroź swaje ślazy nie baču,
Dy ŭzdychaju, dy ciškom ja horka płaču.

R a z a m:

Hej, kachańnie — heta kwietka,
Što ŭ žyćci raz zaćwitaje.
U dušy tady dziŭna hetka,
Bytcym ŭ piekle ty i ŭraju.

Lublu, lublu! — woś jak piekna zyčyć heta!
Lublu, lublu, praz ciabie nie baču świeta!

Z o ś k a (kaže):

Woś maješ, čaho chacieŭ! Rady waspan?

J u z i u k.

Zosieńka maja! (choče jaje abniać).

M i c h a l i n a (kliče za scenaj).

Zośka!

Z o ś k a.

Nie! adčapisia! nima času. Woś čuješ, mama mianie kliče. Siahońnia šmat raboty—myjem bializnu, — a tutaka jak na złość baćka i pan Ihnat nie prychodziać na abied.

Zajawa 3.

T y j e ž i M i c h a l i n a.

M i c h a l i n a.

(Taŭstucha, rukawy zakasany, tak jak i ŭ dački, maje na sabie chwartuch. Uchodzić z lewaha boku i hladzić z padazreńniem na maładych).

M i c h a l i n a.

Bojsia ž Boha, dziaŭčyna! Rab ty šmat, a ty kinuła ŭsio i siadziš tutaka. Pamiataj, što siahońnia subota, —kali ž my paśpiejem ušio končyć?

Z o ś k a.

Ja šukała myła... (wychodzić).

Zjawa 4.

J u z i u k i M i c h a l i n a.

M i c h a l i n a.

Myła? jakoha myła? Myła ŭ kuchni na palicy (siadajučy zmučenaja). Ach! ciažka biez słuhi. Tak trudna ciapier znajści dobruju dziaŭčynu, až strach! Nia wiedajecie jakoj?

J u z i u k.

Ja? skul že? ale pastarajusia...

M i c h a l i n a.

Panie Jazepie! pa abiedzie skoknicie da Sorki, da faktorki, papytajciesia jaje... Bo tak daŭžej žyć nielha. Užo ŭwieś tydzień mardujusia biez słuhi. Dziakawać Bohu, jašče nie tak kiepska, kab treba było na heta škadawać!..

J u z i u k.

Dobra, paniečka; paśla abiedu ja skoknu da Sorki.

M i c h a l i n a.

Kab tolki nie palatucha, baćcie!...—Ci majho jašče nie było?

J u z i u k.

Nie, jašče nie było.

M i c h a l i n a.

Što heta značyć, što jon tak doŭha nie waročajecca! Pajšoŭ adniaści rabotu i kupić skury, i zasedzieŭsia! A raboty peŭnie šmat?

J u z i u k.

A jość, dawoli...

M i c h a l i n a.

Woś maješ jaho! rabota tutaka čekaje na jaho, a jon peŭnie spatkaŭsia hdzie—kolečy sa swaimi kumpanami, takimiž mačymordami, jak sam, i siadzić hdzieś u karčmie zabywajučysia ab žoncy, ab dzieciach,—ab usim świecil... Ach, heta nieščaście z hetymi mužami!...

J u z i u k.

Ciž užo ŭsie takije?

M i c h a l i n a.

Jakije?

J u z i u k.

A dyk pjanicy!

(Dalej budzie).

mandy, umcwiŭšysia z ukrainskim u-radam, pastanawili nazračyć pałakom na žyćcio asobnyje pamiaščeńni. Adnak treba było kaniečna šybka wyjašnić mižnarodnaje pałažeńnie hetych polskich wojsk. Dziela zabaspiečeńnia našych operacij na Uschodzi my nie mahli ściarpieć čužackich wojsk na swaich tyłach. Ha-ak sama sprawa zabaspiečeńnia hetych wojsk hrašmi i strawaj stawałas a ŭsio bolš pałučaj i pačała drenna adbiwacca na moralnaści i słuchmianaści sałdatcŭ. Na konferencii ŭ Kijewi dziela zakončeńnia ŭsich nierazwiazanych spraŭ delehaty niamieckaj i aŭstryjacka-wenhierskaj hłaŭnaj kamandy pastanawili abiazbroić hetyje polskije drużyny i pasłać ich u ichniuju bačkaŭščynu."

KIJEU (W.T.B.). Na čeść niamieckaha ministra v. Waldow adbyŭsia bankiet, na katorym byŭ ministr-prezydent Łyzohub i inšyje wyšejšyje ukrainskije čyny. Niamiecki pasoł baron v. Mumm wyskazaŭ ćwierdaje pierakonańnie, što paśla pabiedńaha mira niamieckaja aružnaja pomač maładoj dzieržawie abierniecca ŭ trywałaje mirnaje supracoŭnictwa na kulturnym, ekonomičnym i palityčnym hrunci. „U Niamieččynie zusim šanujuć žadańnie ukrainskaha narodu raźwiwać swaju budučynu na demokratyčnaj asnowie, i tamaka panuje ćwiordaje pierakonańnie, što pobač s pačataj užo finansowaj reformaj prawiadzieńnie kaniečna patrebnaj ziamielnaj reformy i paśle-dawacielnaja kulturnaja palityka na nacyonalnym hrunci buduć służyć krepkaj asnowaj hasudarstwiennaha budoŭnictwa".

KIJEU. Na prośbu Trockaha spynić wajennyje čynnaści na fronci ukrainski ŭrad zajawiŭ, što wajna na suchapućci może być ciapier spynienа, bo Ukrainskaja ziemla ŭžo ačyščena ad čyrwonaj hwardzii. Adnak, wajennyje zahady proci čorramorskaha flotu mohuć być spynieny tolki tady, kali ŭsie parachody wiernucca ŭ Siewastopol i kali Noworosijsk budzie adkryt dla ruchu sudzien.

WIESTKI Z RASIEI.

BERLIN. Finla dcy wyzwalili ad čyrwonaj hwardzii ŭwieś swoj kraj. Na paŭnočnym użbiarežžy Kronštackaha zaliwa niezaležnaja Finlandzija siahaje biezmała da samaje bramy Piecierburha.

PIECIARBURH (W.T.B.). 20.V. Zamiest „Russk. Słowa" wychodzić ciapier „Naše Słowa". Jano piše: Pad maršałkoŭstwam Krylenki zasiedaje bolšewickaja kamisija dziela sudowaha śledztwa ab byŭšym caru, katoraha winawaciać u hasudarstwiennym pierewarocі i pieramienie wybarnaha prawa ŭ Damu niezakonnym karystańni z hramadzianskich hrošy i inš. prastupkach.

Eskadron łatyšskich straloŭ posłan u Tobolsk, kab prywieźci cara ŭ Maskwu.

MASKWA (Hawas). S Taškientu nakazywajuć, što źjezd sawietaŭ abjawiŭ Turkiestanskuju respubliku. Nowaja respublika pryłučycca da Rasiejskaj federacyjnaj respubliki. Z Maskwy wyjechała specyalnaja kamisija dziela wyznačeńnia hranic nowaj respubliki. Abjaŭlena ahulnaja amnestyja.

BERLIN. Chacia rasiejcy, zhodna z mirnaj umowaj, pakinuli Persiju, adnak, jany paddzieržywajuć znosiny z anhlickaj armijej, jakaja tamaka znachodzicca.

Udała bolšewikcŭ u Baku, katorym jany iznoŭ zawaładali, tłumačycca paddzierżkaj anhličan.

Z Irlandzii.

ROTTERDAM. U Irlandzii šyrycca proklamacyja „zjednaŭšychsia irlandcaŭ", u katoraj pamiž inšym kažycca: „Nastaŭ čas družnaha adporu anhlickamu żdzieku i gwałtam. Urad prastupnaha Llojda Džordža hublaje wieru ŭ pamysny kaniec wajny. Anhlicki ŭrad winawаć ciapier was, wolnych irlandcaŭ, u zdradliwaj tajnaj zmowie z Niamieččynaj. Nie dawajcie ašukać siabie anhlickim brachunom. My chočemo adważna i biez nijakaje zdrady dabicca dla siabie woli."

Pad proklamacijej padpisalisia 40 predstaŭnikaŭ irlandzkich orhanizacij. Ich u ich areštawali i pasadzili ŭ wastroh u Limeryku.

Z usiaho świetu.

KONSTANTYNOPOL (W.T.B.). Ah. Mih. 19 maja a 4 hadz. paabiedzi aŭstryjacki impierator Karol z impieratrycaj Z taj prybyli siudy i byli sustreceny sułtanam, tureckimi pryncami i wyšejšymi čynami. Prywitańnie abodwych monarchaŭ było wielmi serdečnaje.

TELEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńni

22 V Zachodni teatr.

U wakolicach Kemela žywiejšy ahoń. Na poŭnač ad Kemela i na poŭdni ad Lokr adbity ŭ wiečary sil nyje miejscowyje šturmy wo'ahaŭ. Naabapał Lis i na kanali Labasse—silny ahoń. Miž Arra i Alber waroźaja artyleryja wyjawła žywiejšuju čynnašć.

Adna z našych łatučych kadraŭ u načy z 20 na 21 źniščyła wialikije francuskije składy amunicii pry Blažž.

Kala wajny

NJU-JORK (Reŭter). Prezydent Wilson skazaŭ pramowu, u katoraj miž inšym zajawiŭ:

„My nia možem być parušeny ŭ našaj ćwiordaj pastanowie wyihrać wajnu jakoj-koleč niaščyraj spробaj zamireńnia. Ja paznajomiŭsia s sekretnymi predłažeńniami i pierekanaŭsia, što jany — niaščyryje. Jany — tolki sproba dajšci swabody čynnaściej, asabliwa na Uschodzi. I prawiašci plany zawajewańnia i ekspłuatacii. Što datyčycca mianie, dyk ja chaču stajać jak na staranie Francii, tak i na staranie Rasiei. Biezradnyje patrabujuć pryjacielaŭ i pomačy. Sława hetaj wajny budzie dla nas u tym, što my ŭ joj nia mieli samalubnych met. Abawiazak wymahaje ad nas, kab adzin, adnamu pamahaŭ i kab u hetaj wajnie nichto nie karystaŭsia koštam druhoha.

AMSTERDAM (W.T.B.). Wilson u swajej pramowie u Nju-Jorku kazaŭ dalej:

„Pieršaja pawinnaść — heta wyihrać wajnu, dy pry hetym wyihrać jaje ŭ wializarnych raźmierach. Ja niedaŭna čuŭ, što my pawinny wystawić 5 miljonaŭ wojska. Čamu abmiežywacca piaćciu milionami? Ja prasiŭ Kongres nie naznačać hranic, bo Kongres, tak sama, jak i my ŭsie, žadaje, kab dziela wajny byŭ wykarystan kožyn parachod. Kali ŭ Niamieččynie chto-koleč dumaje, što dziela swajej karyści my zhodzimsia kaho-koleč prysudzić na achwiaru, dyk jon abmylajecca. Ja skažu, što my wiadziem baraćbu za čeławiečestwa. Kali našy worahi žadajuć mira, dyk jany pawinny praz swaich paŭnamocnikaŭ pałažyć na stoł swaje warunki. Tady my budziem wiedać, s čym my majem dzieła. Stałetni mir nia moh tak zjednać naš narod, jak zjednaŭ jaho hety apošni hod. Wid katory adkrywajecca pierad našymi wačyma, — heta barаćba čatyroch nacij, katoryje samalubna dabiwajucca pašyreńnia swaich hranic, proci 25 uradaŭ, jakije predstaŭlajuć wialikšuju čaść świetu".

LONDON (Reŭter). U časie nalotu ŭ niadzielu zabity ŭ Londonie 17 mužčyn, 14 kabiet i 6 dziaciei, ranieny 83 mužčyn, 49 kabiet, 23 dziaciej. U prawincii ranieny 2 mužčyn, 3 kabiety i 1 dzicia, dy zroblено mnoha škod u damoch i zniščeno inšaje dabro.

BERLIN (W.T.B.). Silnyje niamieckije łatučyje eskadry atakawali iznoŭ London u načy z 19 na 20 maja. Pawodłuh čysła samałotaŭ i skinutych bomb heta najwialikšy z usich byŭšych dahetul nalotaŭ na London. Zaŭważeny surjoznyje rezultaty ŭ Siti i miž admiraltejstwam i west-indzkimi dokami. U siaredzinie miesta zaŭważany čatyry wialikije pažary. My atakawali z dobraj udačaj takže Duwr, Chelmsfor, Četam i Saŭżend.

BERLIN (W.T.B.). U Siarodziemnym mory našy padwodnyje łodki zatapili 5 parachodaŭ jomkaściu razam 22.000 tonn.

ABWIESTKI.

Apawieščeńnie.

Tymčasowyje świedoctwy 5% daŭhowych zapisaŭ i 4½% skarbowych ablihacij VII wajennaj pazyki mohuć być zamienieny na pastajannyje świedoctwy s pracentnymi kuponami, pačynajučy ad

27 maja sioletniaha hodu.

Zamiena adbywajecca ŭ «Umtauschstelle für die Kriegsanleihen», Berlin W 8, Behrenstrasse 22. Apryč taho, mieniaŭ ich buduć usie addzieły Impierskaha Banku, pry jakich jość kasy, da 2 śniežnia 1918 hodu biez nijakaje płaty. Paśla hetaha terminu tymčasowyje świedoctwy mohuć być zamienieny jašče tolki biespasredna u „Umtauschstelle für die Kriegsanleihen" u Berlinie.

Tymčasowyje świedoctwy treba padawać u pakazanyje miejscy pierad abiedam razam z rejestram ich, dzie jany ŭpisywajucca ŭ paradku pawodłuh ich cennaści, a ŭ miežach adnej cany — pawodłuh numeroŭ. Dla 5% impierskaj pazyki i dla 4½% ablihacij impierskaha skarbu pawinny być zrobleny asobnyje rejestry. Prymierniki dziela hetaha można dastać uwa ŭsich addziełach Impierskaha Banku.

Firmy i kasy pawinny na padawanych imi tymčasowych świadoctwach sprawa nad numeram papiery staŭlać swaju piečatku.

Značnaje čysło tymčasowych świedoctw 1, 3, 4, 5 i 6 wajennych pazyk dahetul jašče nie zamieniено na pastajannyje papiery s pracentnymi kuponami na 1 krasawika 1915 h., 1 kastryčnika 1916 h., 2 studnia, 1 lipnia i 1 kastryčnika 1917 h. i 2 studnia sioletniaha hodu. Waładzielcy dziela swajej že karyści pawinny mahčyma chutčej padać hetyje tymčasowyje świedoctwy dziela zamieny ŭ „Umtauschstelle für die Kriegsanleihen", Berlin, W 8, Behrenstrasse 22.

Berlin, u mai 1918 h.

REICHSBANK-DIREKTORIUM.

Havenstein. v. Grimm.

Drukowana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej.